

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

Titulus I. De Judæis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

SEPTIMI DECRE- TALIU LIBER QUINTUS.

TITULUS I.

DE JUDÆIS.

JULIUS III.

*Hebræorum & Judæorum filii in vitis parentibus Christiani & orthodoxi non baptizati
tibi aut baptizentur, nemini siquidem ad credendum vis inferri debet.*

CAP. I.

Piscopis eorumque Vicariis & officialibus ac quibusvis aliis personis tam Ecclesiasticis quam secularibus expressè inhibemus, ne Judæorum filios tam matres quam feminas ipsius parentibus in vitis violenter auferre seu subducere, nec præter formam sacrorum canonum quomodolibet baptizare debeant vel præsumant. Rom. 8. Jun. 1551.

Nicolaus Tertius, general. ord. Prædicatorum.

Evangelium prædicandum Judæis, & conversi infideliter rudimentis fides debent initiari.

CAP. II.

Vineam Soreth velut electam plantavit dextera Dei patris & omne semen verum seminavit in ipsa, Angelica custodia sepivit illam, lapides nocivos abiecit ex ea. Hanc de Ægypto in luto & latere, sub jugo Pharaonis oppressam in signis & prodigijs transferens, duxit in terris eius existens, in terram promissionis adduxit. Vineam in Domini exercituum domus Israël est, viri Juda delectabile germen ejus. Hanc sic mirè translata, quasi adhuc eorum campum vomere legali profcindens, propheta doctrina sulcavit, & ut ipsam ad maturam frugem, i. e. ad regenerationis gratiam præpararet. Sed, pro dolor, peccatorum spinis obstita, nullum imbrem gratiæ spiritualis excipiens, qua sperabatur ut uvæ educeret, lambrufcas eduxit: unde sperabatur judicium, processit iniquitas: unde justitia, inde clamor. Hæc est vinea in qua sic arbor, scilicet synagoga Judæorum plantata, Evangelica veritate describitur: cujus plantator Christus, cæcus Apostolicus cultor existit. Hæc triplici tempore, quasi tribus annis, ut fructum produceret expectata, infufluosa reperta, cultori succidenda prædicatur. Nam nec tempore circumcissionis ad perfectum deducta, quia circumcissionem animæ non quærebat: nec sanctificata per legem, quia per eam tantum carnalia sequebatur: nec tandem justificata per Evangelii gratiam, quia gratiam recipere noluit: quin potius latorem gratiæ justum injuste peremit, & quodammodo indurationem Pharaonis excedens, omne curantis & curæ refutavit antidotum, adeo ut nec verbis, nec signis, nec Sacramentis, quinimo nec ipsius Christi & Dei corporali præsentia mollietur. Multifariè enim multisque modis, olim Deus loquens antiquis ipsius synagoga patribus in Prophetis, novissi-

mè in fine temporum locutus est: ipsi & nobis in illa, quem constituit hæc enim universum, per quem in & secula: sed omnem eam abominat et animam & idcirco iusto Dei iudicio reprobum existimant eam aper de sylvæ, & singularis ferus depellat. Abfata est sepes ejus, profertur materies, & in compem posita ut deserta, nec inventus est in terris amplius locus ejus. Verum quia miserationes Dei super omnia opera prædicantur, qui omnes salvos fieri, & necesse vult perire, qui seipsum pro nobis & ipsa hostiam obis exhibuit Deo patri: qui exaltatus a terra, expulsa cruce manibus, ad se cuncta trahere Evangelica voce perdidit. Nos, licet immeriti, vicem ejus tenemus in terra, qui etiam Judaicam perfidiam à sua multorum clava repellit, libenter pro illius populi obsecratione adonpetimus, ut affectum nostrum divina protegens obmentia, cogna veritatis luce, qua Christus est, in tenebris eruantur. Porro quis Judæorum ipsorum, qui per universum mundum, divini iudicio graviter delin ipsos ad recipiendum sacramenta fidei, ac doctrinam commode in unum convenire non potuit, necessitate nos voluntariosurgente, compellimus per diversos modi partes diversos seminarios eligere, per quos omne verbi Dei, prout possibile est spargamus in terris. Ad rum salutem universali ter & singulariter effectum. At te igitur inter alios sub spe divini gratiæ, merita tua oculos convertentes, cum tui ordinis claretate uteris, & credaris subiliber per opera utilis, & exempli dabilia fructuosus: & ex data tibi divina gratia, quæ te confirmamus & posse fructus uberes in domo Domini minare: discretioni tue per Apostolica scilicet præsumimus, quatenus confidens in illo, cui propitius est multos in commissa tibi provinciâ, per te ac alios fructus ordinis, quos ad hoc honestate motum, experta industria, probatis virtutibus, circumspicere populo, de qua rentia comprobata idoneos esse cognoveris, de qua industria atque doctrina divinis donis à Domino prædata intrepide pro catholica fide relinca, & in illa tate non titubet, sed tenebrosas mentes radiatum percussione clarificet, & obstina sæcervices repugnantia forum: Judæos eodem in terris & locis, in quibus præstant, generaliter & singulariter convocando semel baptizet, ac totiens repetitis instantis, quatenus possunt, posse putaveris, prout melius fieri poterit, prædicantibus.

bus, salutaribus monitis, & discretis inductionibus, Evangelicis doctrinis informare ipsos studeas, juxta datam tibi Domino gratiam, fugatis tenebrarum nubibus ad viam reducere claritatis: ut renati fonte baptismatis, reluceant in limine vultus Christi, & exinde chorus Angelicus delectetur. Tu quoque, ac alii, quos ad prosecutionem tanti negotii, duxeris eligendos, perennis boni pramium, nostramque benedictionem & gratiam, vobis de bono in melius vendicatis. Et ut affectum quem ad salutem status ipsorum gerit mater Ecclesia, percipiant per effectum, tu illos ex eis, quos ad susceptionem sacri baptismatis gratia divina perduxerit, pralatis ac dominis locorum, in quibus tales habitare contigerit, ex parte nostra affectuosissime recommends, ut Deo gratias in recuperata ove deperdita, & filio prodigo redeunti, vitulam exultationis & gaudii exhibentes, eos charitative foveant, favoribus maniant, benignè pertractent: nec ipsos in personis, aut rebus, per ludicos vel alios indebitè molestanti permittant: quin potius in omnibus favorabiliter ipsis assistant auxiliis optumis. Sed si forte (quod abfit) aliqui ex ipsis, in eorum obstinata perfidia perdurantes, & velut alpis furda suas aures incredulas obturantes, ne tui & illorum, quos ad hæc salutis opera deputatis, vocem audiant, ut de tenebris ad lucem exeant, incantantium sapienter tuas, & per te ad hæc deputandum fratrum salutare convocationes, aspernamer effugerent, de istis (si tales inveneris) qui sint, in quibus locis, & sub quorum dominio commorentur, nobis referere non omittas: ut circa pertinaces hujusmodi, de salutariorum remedio, sicut expedire videbimus, cogitemus. Ut autem de præmissis avidis nostris concepiamus, juxta nostra desideria satisfiat, frequenter nobis intimare studeas, qualiter tibi commissum negotium prosperetur, & quem fructum feminata reprobantur. Dat. Viterbii. Non. Augusti. Pontificatus nostri An. 1.

Paulus Tertius.

In ducendum ad fidem Christianam conversionem inducitur, qua apostolus ad Romam redierit, ut ut hereticis relapsi puniantur.

CAP. III.

Uperientes ludæos, & alios infideles quoslibet ad fidem catholicam converti, & præterit bonorum per eos antea possessorum ab eadem fide non distrahi, motu proprio, & ex certa nostra scientia, auctoritate Apostolica, tenore præsentium hæc in posterum valitura constitutione sancimus, quod cuicumque eorundem ludæorum, & infidelium ad dictam fidem converti volenti, etiam si in patria potestate constitutus fuerit, bona sua quæcunque, tam mobilia, quam immobilia intacta & illæsa permaneant. Ita ut etiam filii familias, & in patria potestate, ut præfertur, constituti, legitima, & quæcunque alia portione bonorum patrimonialium aut maternorum eis de jure, seu successione bonorum eis alias debitorum, per eorum parentes si auctari aut privari non possint, neque debeant, sed eis integre, etiam si contra voluntatem parentum suorum ad fidem ipsam conversi fuerint, etiam eorum parentibus viventibus, debeantur. Et si bona ipsa ex usura, aut illicito quaxu fuerint acquisita, & noxæ sint personæ, quibus eorum fuerit de jure faciendæ restitutio (quia non imittitur peccatum, nisi restituatur mactè ablatum) illa eisdem personis omnino restituantur: personis verò non extantibus prædictis, quia bona ipsa essent per manus Ecclesiæ in pios usus convertenda, bona hujusmodi eisdem ludæis & aliis infidelibus, in favorem suscepti baptismatis tanquam in pium usum liberè concedimus: eaque apud ipsos sic conversos ludæos & alios infideles remanere decernimus. Interdicentes sub divini anathematis pœna, quibusvis tam Ecclesiasticis, quam secularibus personis, ne ullam super bonis hujusmodi, quovis quaxto colore, molestiam inferant, aut inferri patiuntur. Sed magnum se fecisse lucrum existit-

ment dum tales Christo lucrari fuerint. Et quoniam (ut scriptum est) qui habuerit substantiam mundi hujus, & viderit fratrem suum necessitatem habere, & clauserit viscera sua ab eo, quomodo charitas Dei manerit in ipso? si ipsi conversionis tempore inopes aut indigentes fuerint, omnes tam Ecclesiasticos quam seculares per viscera misericordie Dei nostri exhortamur, ut ipsis conversis manus porrigant adjutrices, ipsi quoque dicecesani non solum Christianos ad subveniendum ipsis exhortentur, sed etiam tam de redivitis Ecclesiarum, prout poterunt, quam de his, quæ ad pauperum usus per ipsos convertenda devolvuntur, hujusmodi neophitos sustentare non negligant: ipsosque à detractionibus & contumeliis pœterna affectione defendant. Et quoniam per gratiam baptismi cives sanctorum, & domestici Dei efficiuntur, longèque dignis existit regenerari spiritu, quam nasci carne, eadem constitutione statutis, ut civitatum, & locorum in quibus sanctio baptismate pro tempore regenerabuntur, verè cives sint, & privilegiis, ac libertatibus, & immunitatibus, quæ alii ratione natiuitatis & originis duntaxat consequuntur, gaudeant. Curent insuper sacerdotes baptizantes, & alii de sacro fonte eos suscipientes, tam ante baptismum, quam post, illos in articulis fidei, ac legis novæ præceptis, catholicæque Ecclesiæ ritibus diligenter instruere, & tam ipsi quam dicecesani operam dent, ne cum aliis ludæis seu infidelibus saltem per longum tempus conversentur, ne sicut quandoque contigit, ab infirmitate curatis modica occasio ad pœnitentiæ damnationem recidivam efficiat. Et quoniam experientia teste comperitum est, mutuum ipsorum neophilorum inter se conversationem ipsos in hinc nostræ fragilioris reddere, ac saluti ipsorum plurimum officere, hortamur locorum ordinarios, ut quantum pro incremento fidei viderint expedire, curent & studeant neophitos ipsos cum originariis Christianis matrimonio copulare. Et prohibeant eisdem sub gravibus pœnis, ne mortuos more ludæorum sepeliant, aut sabbatha, aliasque solemnitates, & antiquæ seditus quoquomodo observent: sed & Ecclesiæ, & prædicationes, prout alii catholici frequentant, & in omnibus Christianorum moribus se conformes reddant. Contemptores autem prædictorum, per sacerdotes in quorum parochiis degent, aut alios ad quos de jure vel antiqua consuetudine de talibus inquirere spectat, aut etiam per alios quoscumque dicecesanos, seu inquisitoribus hereticæ prævinitatis deferant, & invocato, si opus fuerit, auxilio brachii secularis, per eos taliter puniantur, quod aliis transeat in exemplum. Et insuper de his omnibus in provincialibus & synodalibus Conciliis diligens fiat inquisitio, & tam circa Episcopos & sacerdotes in præmissis negligentes, quam in neophitos & infideles prædictos contemptores, oportuna adhibeatur remedium. Si quis autem, cujuscunque gradus vel præminentie fuerit, hujusmodi neophitos, ne observationem ritus Christiani, & aliorum præmissorum complectantur, foverit aut defendit, pœnas contra fautores hereticorum promulgatas ipso facto incurrat: neophiti verò si se corrigere post monitionem canonicam neglexerint, & ad vomitum ludæizantes redire cœperint, contra eos tanquam perfidos hereticos, per ordinarios locorum, secundum sacrorum canonum instituta procedatur. Romæ 21. Mart. An. 1542.

Paulus Quartus.

Judæi ut sine discrimine à Christianis, si & locorum separationes, sive cohabitationes, & vestitus rationes, cateris, privilegii discriminarî debent.

CAP. IV.

Utm nimis absurdum & inconueniens existat, ut ludæi, quos propria culpa perpetui servituti submissi, sub prætextu quod pietas Christiana illos recipet, & eorum cohabitationem sustineat, Christianis adeo sint in-

grati, ut eis pro gratis contumeliam reddant, & in eos pro servitute, quam illis debent, dominatum vendicare procurrent. Nos ad quorum notitiam nuper devenit eorum Iudaeos in alma urbe nostra, & nonnullis sanctae Romanae Ecclesiae civitatibus, terris & locis, in id insolentia prorupisse, ut non solum mixtum cum Christianis, & prope eorum Ecclesias, nulla intercedente habitus distinctione, cohabitare, verum etiam domos in nobilitatibus civitatum, terrarum & locorum, in quibus degunt, vicis & plateis conducere, & bona stabula comparare, & possidere, ac nutrices & ancillas aliosque servientes Christianos mercenarios habere, & diversis alia in ignominiam & contemptum Christiani nominis perpetrare praesumant, considerantes Ecclesiam Romanam eisdem Iudaeos tolerare in testimonium vere fidei Christianae, & ad hoc ut ipsi sedis Apostolicae pietate & benignitate allecti, errores suos tandem recognoscant, & ad verum catholicae fidei lumen pervenire satagent, & propterea convenire, ut quamdiu in erroribus persistunt, effectu operis recognoscant se servos, Christianos vero liberos per Iesum Christum Deum & Dominum nostrum effectuosuisse, iniquumque existere, ut filii liberi filius famulorum ancilla. Volentes in praemissis, quantum cum Deo possumus, salubriter providere. Hac nostra perpetuo valida constitutione sancimus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus tam in dicta urbe, quam in quibusvis aliis ipsius Romanae Ecclesiae civitatibus, terris & locis, Iudaei omnes in uno & eodem, ac si ille capax non fuerit, in duobus aut tribus, vel tot quot satis sint, contiguus, & ab habitationibus Christianorum penitus sejunctis, per nos in urbe, & per magistratus nostros in aliis civitatibus, terris, & locis praedictis designandis vicis, ad quos amicus tantum ingressus pateat, & quibus solum unicus exitus detur, omnino habitent. Et in singulis civitatibus, terris & locis, in quibus habitaverint, unicam tantum Synagogam in loco solito habeant, nec aliam de novo construere, aut bona immobilia possidere possint. Quinimo omnes eorum Synagogas, praeter unam tantam demoliant, & devotarie. Ac bona immobilia, quae ad praesens possident, infra tempus eis per ipsos magistratus praesentandum, Christianis vendere. Et ad hoc ut pro Iudaeis aliis dignoscantur, masculi biretum, foeminae vero aliquid signum patens, ita ut nullo modo celari aut abscondi possit, glauci coloris palam deferre teneantur, & astridantur, nec super non delatione bireti, aut alterius signi huiusmodi, praetextu cuiusvis eorum gradus, vel praesententiae, seu tolerantiae excusari, aut per eisdem Ecclesiae Camerarium, vel Camerae Apostolicae clericos, seu alias illi praesentes personas, aut sedis Apostolicae Legatos, vel eorum vicelegatos quovis modo dispensari aut absolvi possint. Nutrices quoque, seu ancillas, aut alios utriusque sexus servientes Christianos habere, vel eorum infantes per mulieres Christianas lactari aut nutriri facere, seu dominici, vel alius de praepcepto Ecclesiae festis diebus in publico laborare, aut laborari facere, seu Christianos quoquo modo gravare, aut contractus fictos vel simulatos celebrare, seu cum ipsis Christianis ludere, aut comedere, vel familiaritatem, seu conversationem habere nullatenus praesumant. Nec in libris rationum & computorum, quae cum Christianis pro tempore habebunt, aliis quam latinis literis, & alio quam vulgari Italico sermone uti possint, & si utantur, libri huiusmodi contra Christianos nullam fidem faciant. Iudaei quoque praefati sola arte straz ariz, seu cenciariae, ut vulgo dicitur, contenti, aliquam mercaturam frumenti, vel ordei, aut aliarum rerum usui humano necessariarum facere. Et quae eis medici fuerint, etiam vocari & rogati, ad curam Christianorum accedere, aut illi interesse nequeant. Nec se a pauperibus Christianis dominos vocari patiantur. Et menses in eorum rationibus & computis ex triginta diebus completis omnino conficiant, & dies, qui ad nu-

merum triginta non ascendunt pro mensurabilibus, sed solum pro tot diebus, quot in dictis mensibus computentur, & iuxta ipsorum diarium numerum ad rationem integri mensis eorum credita computentur, & pro cautione pecuniarum locum praesentem designata, nisi transactis prius diebus, quot in dictis mensibus, decem & octo integris mensibus, vel quibusvis fuerint, & postquam menses praedicti effluerint, & si alia signora huiusmodi vendiderint, omnem pecuniam, quae eorum creditis super fuerit, domino pigororum contineant. Et statuta habita verita, favorem Christianorum non contemnentia, inviolabiliter observare eam tenentur. Et si circa praemissa in aliquo quo modo vel defectu, aut qualitate delicti in urbe per nos seu vicarium nostrum, aut alios a nobis deputandos, ac in civitatibus, terris & locis praedictis per eosdem magistratus, etiam magistros rebelles, & criminosos, & infames, & contra Christianum diffidat, nostri, & ipsorum vicarii, aut mandatorum, & magistratum arbitrio puniri possunt. Idem, Id. Jul. 1555. Vid. sup. tit. de malis. cap. 1.

Gregorius XIII.
Inquisitorum sedes animadversis in Indiarum Regibus a flagitiosam vendendi consuetudinem.

CAP. V.

An tiqua Indorum improbitas, quae divina bonae semper redierunt, tanto exaceratior condita, quanto ipsi cumulatam partem suorum mercatorum, Dei filio repudiando, eiusque in mortem metum praesentando, gravius deliquerunt: qui propter suam maiorem nequiores, propriis sedibus expositi, & omnes dispersi orbis terrarum regiones, serventibus, petax mancipari, non majorem in quaquam aliam clementiam, quam in Christianorum provocatione, merito vero in Apostolicae puritatis gremio invenimus, ut pro eorum conversione laborans, eos miserere coepit, 219, in cohabitatione una cum suis fratribus, ad veritatisque lumen allicere pro tempore adhibendo, et rebus, ad vitam necessarias, in quibus circumvolutis, illi vero nullis beneficiis, aut gratiis circumvolutis, nihilque de suo pristino scelere remittentes. Domestici nostri Iesum Christum in caelo triumphantis, in Synagogis suis, & ubique persequebantur. Christiani membrum infensissimi non desinunt in religionem Christianam horrenda factiosa quoad magis abderent, busnos, ne pietatis nostrae puritatem polluerent, aut in mancipiis Christo, Christianorum noxia impendere, Inquiritores haereticas praesentis libere procedere possunt, omnibus causis & calibus, qui sequuntur.

Si quis Indus aut infidelis, in eis qui circa Indiam illis nobis sunt communita, veluti Deum, omnia, potentem, omnipotentem, creatorem omnium, visibilibus & invisibilibus, & similia non esse assentire, praesentem, vel privatam alicui insinua verit.

Si daemones invocaverit, consulas, aut conuentionem spona acceperit, ad holivae sacrificia, aut proinde oblationem, aliamve causam allicentem, aut quod sit impulerit, vel tibus alterius, & res famigationem, aut alia, aut alia quaevis impietatis obsequia praesentent.

Si Christianos verbis, factis, vel exemplo, aut alio quovis modo nefaria humilimos docuerit, vel ad persequenda perduxerit, aut perducere struaverit.

Si Salvatorem & Dominum nostrum Iesum Christum purum hominem, vel etiam peccatorem fuisse, aut non esse virginem, & alias huiusmodi blasphemias, quae per se haereticas dici solent, in Christianis, aut ignominiam, contemptum, aut contumaciam, aut protulerit.

CAP. VI.

Sicut iustus eorum opera, auxilio, consilio, vel favore aliquis Christianus a fide deservit, quamque semel susceperat, abnegaverit, vel ad iudæorum seu aliorum infidelium ritus, ceremonias, superstitiones, vel impias sectas transferit, vel redierit, seu in hæresim aliquam incidit, aut qui, ut Christi fidem abneges, seu in hæresim incidat, opem, consilium, auxilium, vel favorem quomodocumque præstitit.

Si quis Catechumenum, vel quemcumque ex Judæis aut infidelibus Deo inspirante ad fidem Christianam venire volentem, post declaratum nutu, verbo, facto, aut quocumque alio modo ejus voluntatem a fide, vel fidei instructione aut a facri baptismi susceptione retrahere, avertere, vel dehortari, aut ne ad fidem veniat, neve regenerationis lavacro abluatur, quovis modo impediverit.

Si quis apostatas, hæreticosve scienter domi suæ acceptaverit, aluerit, commensu joverit, seu quovis modo eis cibaria ubique præbuerit, aut dona, vel munera dederit, vel miserit, aut de loco ad locum deduxerit, seu associaverit, vel deducendos seu associandos curaverit, aut sumptus ministraverit, Duces, Conitervé illis ad junxerit vel ne ab eis perpetrata deprehendi, aut investigari queant, fecerit. Quique dictos apostatas aut hæreticos scienter aliquo modo receptaverit, occultaverit, defendit, aut eis opem, consilium, auxilium, vel favorem quomolibet præstitit.

Si libros hæreticos, vel thaludicos, aut alios iudæicos quomodolibet damnatos, aut alias prohibitos tenuerit, custodierit, vel divulgaverit, vel in quacumque loco detulerit, aut ad eam rem operam suam accommodaverit.

Si Christianos deriderit, redempcionisq; nostræ hostiam salutarem in ara crucis immolatam, Christum Dominum ludibrio & despectu habens, quandoocumque, maxime vero in sacro paræcesive die agnam, sive ovem, aut quid aliud cruci affixerit, aut appenderit in eamve conspuerit, seu quocumque contra ipsam fecerit.

Si autem Christianis contra sacrorum canonum statuta, diversorumq; Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum sanctiones adhuc retinuerit, aut eas retinens die, qua sanctissimum eucharisticum sacramentum sumptur, lac uno vel pluribus diebus in latrinis, cloacas, vel alia loca effundere cogerit.

In quibus casibus universis & singulis omnes prædictæ pravitatis Inquisitores omnium regnorum, provinciarum, civitatum, dominiorum, & locorum universi orbis Christiani iudices in suis quemq; locis perpetuo delegamus, ut super his contra iudæos atq; infideles quoscumque simul vel separatim, prout in causis fidei iuxta sacrorum canonum formam necnon officii inquisitionis hujusmodi constitutiones, diligenter inquirant, & procedant, & quos in aliquo vel aliquibus horum flagitiorum exercitiis culpabiles repererint, in eos pro culpe modo, ac consuetudine delinquendi, flagra, renigia, etiam perpetrata, rerum quoq; publicationes, exilia, aliaque atrociora decernant, & alias de eis exempla edant, qua sceleratos illos deterreat, ab hujusmodi flagitiis in posterum admittendis. Nos enim venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, Inquisitoribus generalibus, necnon Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis locorum Prælati, ac etiam aliis prædictis Inquisitoribus in virtute sanctæ obediencie districte præcipimus & mandamus, ut præsentibus nostras literas in civitatibus & locis cuique subiectis publicare, & iuxta illarum tenorem procedere, ipsasque debite executioni mandare procurent. Rom. Cal. lun. 1581.

Idem.

Catechesi & fidei instructionis iudæica curæ adhibeatur ab Episcopis in iudæorum conversionem, ubi huius dispersa gentis Synagoga colliguntur.

Sancta mater Ecclesia, cujus Christus caput est, ingenuam suam charitatem ad omnes late diffundens, antiquæ hæreticæ gentis, populique Dei peculiare reliquias, pio nunquam definit effectu miserari, graviterque contristatur iudæorum quondam nationem præcipuis autem muneribus & gratis, cujus erat adoptio filiorum, gloria, testamentum, legistatio, obsequium, & promissa, unde etiam Christus Salvator noster secundum carnem nasci dignatus est, per diversas orbis partes tot jam secula dispersam, ac contagiosi gregis more per invia & in aquosa miserè vagantem, verbi Dei fame, & aquæ refectiois siti perire, longèque non a terræ tantum, super quam Dominus flevit, sed quod gravius est, a celestis quoque Hierusalem, nisi Christus, quem negavit, confiteatur, exturbati: qua miseratione & moerore nos quoq; non leviter commoti indies semper aliquid excogitamus, unde eorum conversioni & saluti opportunius provideatur, ipsique ad intelligentiam viam, quam sibi præcluserunt, valeant Deo propitio pervenire. Quare sollicito hæc animo meditantem, ac felicis recordationis Nicolai Papæ V. nonnullorumque Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum vestigiis inhaerentes, præsentis constitutione generali præcipimus, omnibus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis Ecclesiarum Prælati, etiam Cardinalibus honore præditis, ut in suis quicunque civitatibus, terris, & locis, in quibus competens aliquis numerus iudæorum, qui Synagogam constituant, commoratur, curent Sabbathi, vel alio cuiuscumque hebdomadis statuto die, ad iudæos ipsos in locum præstitutum, non tamen sacrum, nec ubi sacra confici solent, convocatos, per aliquem magistrum in Theologia, aliumve idoneum virum ab eis eligendum, cum mercede congrua illi ex ipsorum Hebræorum collatione, aut aliâ, prout commodius eis videbitur, Hebræicè (si fieri poterit) lingua peritum, sermones vel lectiones haberi, in quibus illis exponantur scripturæ veteris testamenti, Moysi scilicet & Prophetarum, præsertim verò, quæ eo Sabbatho leguntur, seu lectæ in eorum sine Synagogis, iuxta sanctorum tamen Patrum interpretationes, & verum catholicæ Ecclesiæ sensum, ac in eis differatur de veritate Christianæ fidei, de certo adventu & incarnatione filii Dei, illiusque nativitate, vita, miraculis, passione, morte, sepultura, descensu ad inferos, resurrectione, in caelum ascensione, de ejus Evangelio in toto terrarum orbe per Apostolos ejus, & alios sanctos prædicato, innumeris atque clarissimis virtutibus, & illustrium miraculorum gloria confirmato, ac de ejus spirituali & vero regno, & de impio idolorum cultu sublato, & gentium vocatione, de perpetua non Hierusalem, & terræ eorundem iudæorum desolatione, tum ipsorum ubique terrarum dispersione, & captivitate, & de aliis similibus argumentis dogmatibus & articulis ex lege & Prophetis, de divina præterea & irrita iudæorum adventus Messia, & carnalis ipsius regni expectatio, de vana eorum, quæ sæpe, quaimò quotidie eos frustrata est, spe reditus in terram promissionis, & restorationis tertii templi, & demum de multiplicibus & variis erroribus & hæresibus eorum, in quas miserimè se demerserunt, postquam Christum Dominum in carne venientem agnoscere noluerunt, & de falsis per eorum Rabbinostradita sacrarum scripturarum interpretatione, quarum literam & sensum fabulis, mendaciis, & variis dolis & modis detorquebant & depravabant, & hactenus corrumpere & depravare non desinunt, deque omnibus aliis, quæ eos possint ad agnitionem Dei, ad errorum suorum correctionem, ad orthodoxamque fidem convertere, pro loci, temporis sumptibusque argumenti ratione prudenter agant, veris, & ex sacra scriptura depromptis demonstrationibus, nulla cum obrefectione aut ita cupidia, sed magna cū charitate, & modestia,

veritatis lumen illis aperire conentur; Ad quos sermo-
nes & lectiones volumus universos & singulos utriusque
sexus Iudæos à duodecim annis supra, infirmitate & alia
legitima causa, de qua ordinarios docere debeant, non
impeditos, in civitate & locis, ut præfertur, habitantes,
vel aliunde advenientes, etiam si inibi domicilium non
habeant, ita per circuitum convenire, ut tertia saltem
eorum pars, nec unquam minor, semper adfit. Quod si
facere neglexerint, interdicti cum fidelibus commercii, &
aliis penis arbitrio ordinarii pro contumacia modo im-
ponendis, donec satisfecerint, competenter, ad ipsos ser-
mones audiendos compellantur. Si quis verò de nume-
ro fidelium ita fuerit salutis, aut sui, aut proximi sui, de
quo unicuique mandatum est, immemor, qui eos à salu-
taribus huiusmodi sermonibus seu lectionibus directè
vel indirectè abduxerit, aut impediverit, seu contenderit
quoquo modo, excommunicationis sententia sit eo ipso
ligatus, & contra eum ad alias penas ordinarii arbitrio
omnino procedatur. Cæterum Imperatorem, Regesq;
& Principes omnes, necnon Reipublicas, magistratus, &
dominos temporales seculares rogamus, & obtestamur in
Domino, ut Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis
ordinariis prædictis, eorumq; vicariis & ministris suum in
præmissis auxilium præstent, amplissimum ab omnipo-
tenti Deo primum in supremis gloria æterna taber-
naculis habituri.

tate captientium illorum esse volumus, in quibus
derint captivem. Volentes autem prædictis prædictis
tius providere, quanto amplius exigere, & prædictis
gens necessitas dictæ terræ, Apostolica auctoritate
mus, ut nullus omnino aliqui videlicet, aliquo ab
centennium à data præsentium consuetudinam, sit in
prædicta, ad aliquod seu aliqua de eisdem, sui iuris
liber (videlicet sicut præmittitur, usque ad prædictam
tempus duntaxat exceptis) quacumque occasione vel modo
seu quovis ingenio, vel quavis colore, alio tempore
suo in Alexandria, vel partes Egypti, seu trans-
dano subiectas mittere vel deferre præmittitur, & præ-
in eo fuerit, mittere vel deferre præmittitur, & præ-
nimus eadem, ut si, qui contra huiusmodi præ-
nostrum quolibet modo venire prædictas, præ-
penas prædictas, quas ipso facto incurrere volumus, præ-
petuo sint infames, & intellectus habeant, in quibus
nec testari, nec legari eorum, seu relictis perire
Etsi super ad successiones tam ex testamento, quam
intestato sint profusus & redamur, in his libet, ut in
blica quolibet admittatur officio, & postquam huiusmodi
legitimi perpetuo interditi, & postquam huiusmodi
temeritate constituit, diebus festis & de diebus
blice nunciatur, & ad sicut bona omnia decessum
Apud urbem veterem. 10. Cal. Septemb. 1449.

TITVLVS II.
DE HIS QVI INFIDELIBVS AD-
VERSUS CHRISTIANOS AUXILIANTUR.

Nicolaus Quintus.
*Excommunicantur arma & præfata quæcumq; ferentes Saraceni & infidelibus in Christiana Republica perniciosam & discrimen-
tum gerunt, sicut ad scribitur bona.*

CAP. I.

Olim tam in generali quàm in Lugdunensi post-
modum substituto concilio, per sedem Aposto-
licam celebratis, in illos falsos & impios Chri-
stianos, qui contra Deum & Christianum populum, Sa-
racenis ferrum, arma, quibus Christianos impugnent, &
signamina galearum, & aliorum vasorum navigabilium,
deferunt ad eos, & quicquid galeas vendunt, ac naves, qui-
que in pyratibus Saracenorum navibus curam gubernationis
exercent, vel in machinis & quibuslibet aliis, eis
impediunt auxilium, vel consilium, vel favorem, in Chri-
stianorum dispendium, & specialiter terræ sanctæ: fuit
excommunicationis sententia promulgata, ipsosque re-
um suarum privatione multati, & servos captientium
sore censuerunt Concilia prædicta: expressè quoque in
ipsis præcipitur, ut talibus gremium non aperiantur Ec-
clesiæ, nisi tantum quod de commercio tam damnato per-
cepte præstiterint, ut æquo iudicio in quo deliquerit, pu-
niatur. Nos itaque gerentes corde negotia dictæ terræ,
duximus hætenus statuendum, ut nullus equos, ferrum,
signamina, victualia, & alia quæq; mercionia in Ale-
xandriam, vel alia loca Saracenorum terræ Egypti de-
ferre vel mittere, seu partibus eorum, ut eisdem defe-
rantur, extrahere, vel extrahi permittere, aut consilium,
vel favorem præstare quo quomodo præsumat; ac illos,
qui contra huiusmodi constitutionem nostram ausu tem-
perario venire tentaverint, eo ipso excommunicationis
sententia decernimus subiacere, à qua non possit absolvi,
nisi tantum de bonis propriis in dictæ terræ sanctæ sub-
sidium convertendum exsolverit, quantum ad partes
prædictas extulerit vel miserit, & deferre vel de ipsorum
partibus extrahi permiserit, ad eosdem deferendum. Et
nichilominus si personas eorum capi contigerit, in servi-

TITVLVS III.
DE HÆRETICIS ET SCHIS-
MATICIS.

Innocentius Quartus.
*Leges Frederici Imperatoris in hæreticis prædictis, & in
complices & fautores latæ, confirmantur & servantur.*

CAP. I.

Innoentius Episcopus servus servorum Dei, dilectis
filiis potestatibus, consiliis, & communitatibus
aliorumque locorum Lombardie, Marchie
Vulturne, ac Romanolæ, salutem & Apostolicam benedi-
ctionem.
Cum adversus hæreticam pravitatem quondam
Federicus Romanorum Imperatoris promissis per nos quibus
leges, per quas ne pervigetur, competeret potestati
la: Nos illas volentes ad robur fidei ac salutem huiusmodi
observari, & veritates vestre per Apostolicam scripturam
datamus, quatenus eas, quantum amoris vobis amorem
infectos præsentibus, faciat singulis in vestris capitulis
bus annotari, contra hæreticos & schismaticos
eas exacta diligentia processuri: alioquin dictis
Priori Provinciali & fratribus Inquisitionis huiusmodi
pravitate ordinis Prædicatorum in Lombardia, Marchia
Tervisana, & Romanolæ litteris nostris in unum expressè
ad id per excommunicationem in persona & communi-
tum in terram appellatione remota compellatur: nos
res autem legum hi sunt.
Fredericus Dei gratia Romanorum Imperatoris
per Augustus, Hierusalem & Sicilia Rex, dilectis
pibus suis, venerabilibus Archiepiscopis, Episcopis, &
que Prælatibus Ecclesiarum, Ducibus, Marchionibus, &
mitibus, Baronibus, Potestatibus, & ceteris, &
Advocatis, Iudicibus, Ministris libris, & ceteris
mnibus per totum Imperium constitutis, præsentibus
ras in aspectibus fidelibus suis, gratiam, laudem & cons-
bonum.
Commisi nobis coelitus cura regimine, & impetrati-
cui dante Domino præfidentes, diligenter dignam
teriale, quo divinum à hæreticorum & schismaticorum
adversus hostes fidei & in excommunicationem huiusmodi
tatis exigunt exercendum, ut per nos videretur
contra Deum & Ecclesiam in hæreticos & schismaticos